BESLUIT (EU) 2020/1827 VAN DE COMMISSIE

van 26 mei 2020

betreffende de maatregelen SA.39990 — (2016/C) (ex 2016/NN) (ex 2014/FC) (ex 2014/CP) — door België ten gunste van Ducatt nv ten uitvoer gelegd

(Kennisgeving geschied onder nummer C(2020 3287)

(Slechts de teksten in de Nederlandse en Franse taal zijn authentiek)

(Voor de EER relevante tekst)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 108, lid 2, eerste alinea,

Gezien het Verdrag betreffende de Europese Economische Ruimte, en met name artikel 62, lid 1, onder a),

Na de belanghebbenden overeenkomstig de genoemde artikelen te hebben aangemaand hun opmerkingen te maken ([1]), en gezien deze opmerkingen,

Overwegende hetgeen volgt:

1. PROCEDURE

(1) Op 28 november 2014 heeft de Commissie een formele klacht ontvangen van de Duitse glasproducent GMB Glasmanufaktur Brandenburg GmbH (GMB) en van zijn Luxemburgse moedermaatschappij Interfloat Corporation (Interfloat) (hierna tezamen "klager" genoemd). Volgens klager zou zijn directe concurrent Ducatt nv (hierna "Ducatt" genoemd) onrechtmatige en met de interne markt onverenigbare staatssteun hebben ontvangen van het Vlaams Gewest (België).

(2) Bij brief van 19 mei 2016 heeft de Commissie België meegedeeld dat zij had besloten de procedure van artikel 108, lid 2, eerste alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna "VWEU" genoemd) in te leiden ten aanzien van de mogelijke steun aan Ducatt (hierna "het inleidingsbesluit" genoemd).

(3) Het inleidingsbesluit is in het *Publicatieblad van de Europese Unie* bekendgemaakt ([2]). De Commissie heeft belanghebbenden uitgenodigd hun opmerkingen te maken over de in het inleidingsbesluit beschreven maatregelen.

(4) Op 20 juni 2016 ([3]) en 19 juli 2016 hebben de Belgische autoriteiten hun opmerkingen bij het inleidingsbesluit gemaakt.

(5) Op 17 juni 2016, 18 augustus 2016, 13 september 2016 en 6 oktober 2016 heeft de Commissie van klager opmerkingen ontvangen. Zij heeft deze doorgeleid naar de Belgische autoriteiten, die bij brief van 23 januari 2017 opmerkingen hebben gemaakt.

(6) Op 30 januari 2017 heeft de Commissie België om aanvullende informatie verzocht, die op 27 maart 2017 door de Belgische autoriteiten is verschaft.

(7) Op 14 juni 2017 hebben de Belgische autoriteiten de Commissie geïnformeerd over het faillissement van Ducatt per 20 mei 2017, waarna de Commissie op 23 juni 2017 een bijeenkomst met de vertegenwoordigers van België heeft gehad.

(8) Op 5 juli 2017 heeft de Commissie een bijeenkomst gehad met klager en diens raadslieden.

(9) Op 10 juli 2017 hebben de Belgische autoriteiten de Commissie de aanvullende informatie verschaft waar deze op de bijeenkomst van 23 juni 2017 om had gevraagd.

(10) De Commissie heeft België op 20 november 2017, 22 juni 2018 en 31 januari 2020 om aanvullende informatie verzocht. De Belgische autoriteiten hebben op 15 december 2017, 27 augustus 2018, 4 maart en 12 mei 2020 geantwoord.

([1]) PB C 369 van 7.10.2016, blz. 27.
([2]) Cf. voetnoot 1.
([3]) Tijdens de bijeenkomst van 20 juni 2016 met de Commissie.

(11) De Commissie heeft ook de curatoren van het faillissement van Ducatt om verdere informatie verzocht op 18 juli 2017, 25 juli 2017, 7 en 9 maart 2018, 16 mei 2018 en 28 januari 2019. De curatoren van het faillissement van Ducatt hebben geantwoord op 22 juli 2017, 6 maart 2018, 9 maart 2018, 30 maart 2018, 30 mei 2018 en 29 januari 2019.

(12) De Commissie had ook de volgende communicatie met klager: zij ontving brieven van klager op 3 april 2018, 2 april 2019 en 26 januari 2020, waarop zij op 24 april 2018, 6 mei 2019 en 10 februari 2020 heeft geantwoord. De Commissie heeft ook twee telefoongesprekken gevoerd met klager, op 26 juli 2018 en op 27 maart 2019.

(13) Op 26 maart 2020 heeft de Commissie van klager een brief ontvangen met een formeel verzoek om te handelen in overeenstemming met de tweede alinea van artikel 265 VWEU.

2. ACHTERGROND

2.1. De begunstigde

(14) Ducatt is een spin-off van Emgo nv ("Emgo"), een 50/50-gemeenschappelijke onderneming van Philips en Osram die in 1966 is opgericht als producent van glasballonnen voor de productie van gloeilampen en glasbuizen voor de productie van buislampen. Ducatt is in november 2010 opgericht door de (toenmalige) Innovation Manager bij Emgo (via Vercundus bvba) en de (toenmalige) Finance & Accounting Manager bij Emgo (via ArsiCO bvba).

(15) Door veranderingen in Uniewetgeving, waardoor de verkoop van gloeilampen na 1 september 2009 werd verboden, werd de afdeling glasballonnen van Emgo afgesplitst en in januari 2011 gefuseerd met Ducatt, om de werkgelegenheid en knowhow in de sector glasproductie veilig te stellen. Het management van Ducatt had de ambitie om de markt voor zonneglas te betreden en investeerde vanaf 2011 zwaar in de machines daarvoor.

(16) Naast de twee stichtende ondernemingen, Verecundus bvba en ArsiCo bvba, is of was Ducatt eigendom van de volgende rechtspersonen: Limburgse Reconversie Maatschappij ("LRM"), Participatie Maatschappij Vlaanderen ("PMV"), Capricorn Cleantech Fund (CCF), Quest for Growth (QFG), Belfius, VF Capital (VFC), VMF en Aro. Daarnaast werd een deel van de aandelen van de onderneming gedurende een bepaalde tijd gehouden door een privépersoon, […] .

2.2. De klacht

(17) Klager is een producent van zonneglas en een directe concurrent van de begunstigde van de mogelijke steun, Ducatt. Klager stelt dat Ducatt rond 70 miljoen EUR aan onrechtmatige en met de interne markt onverenigbare staatssteun toegekend had gekregen van staatsbank Belfius en van LRM en PMV, twee investeringsmaatschappijen van het Vlaams Gewest.

(18) Volgens klager had de mogelijke steun de vorm van leningen en kapitaalverhogingen die op niet-marktconforme voorwaarden zijn toegekend sedert de oprichting van Ducatt in 2011 en werden gebruikt om de onderneming en haar productie op te starten en om haar verliezen te blijven dekken.

3. BESCHRIJVING VAN DE MAATREGELEN EN INHOUD VAN HET INLEIDINGSBESLUIT

(19) De Commissie heeft de formele onderzoekprocedure ingeleid om na te gaan of de volgende maatregelen ten faveure van Ducatt staatssteun vormden in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU en, zo ja, of deze met de interne markt verenigbaar waren.

3.1. Kapitaalverhogingen

(20) In het inleidingsbesluit was er twijfel of de volgende kapitaalverhogingen waarop LRM en PMV voor in totaal […] EUR hebben ingeschreven, op marktvoorwaarden waren toegekend:

a) […] EUR afkomstig van een kapitaalverhoging op 28 februari 2014 door LRM ([…] EUR) en PMV ([…] EUR);

b) […] EUR afkomstig van een kapitaalverhoging op 4 juli 2014 door LRM ([…] EUR) en PMV ([…] EUR);

Vertrouwelijke informatie.

c) […] EUR aan leningen die nadien in aandelenkapitaal zijn omgezet:

i) […] EUR aan leningen (tegen een rente van […] % op jaarbasis) op 21 december 2012 toegekend door LRM ([…] EUR) en PMV ([…] EUR), die op 5 december 2013 met rente zijn omgezet in aandelenkapitaal ("lening nr. 4");

ii) […] EUR aan leningen (tegen een rente van […] % op jaarbasis) op 27 september 2013 toegekend door LRM ([…] EUR) en PMV ([…] EUR), die op 13 december 2013 zijn omgezet in aandelenkapitaal ("lening nr. 5");

iii) […] EUR aan leningen (tegen een rente van […] % op jaarbasis) op 28 november 2013 toegekend door LRM, die op 28 februari 2014 zijn omgezet in aandelenkapitaal ("lening nr. 6");

iv) […] EUR aan leningen (tegen een rente van […] % op jaarbasis) op 16 december 2013 toegekend door LRM ([…] EUR) en PMV ([…] EUR), die eveneens op 28 februari 2014 zijn omgezet in aandelenkapitaal ("lening nr. 7");

v) […] EUR van de bruglening van […] EUR die medio september 2015 is toegekend door LRM (deel van lening nr. 13);

d) […] EUR aan warrants, uitgeoefend voor:

i) […] EUR op 30 september 2014 door LRM ([…] EUR) en PMV ([…] EUR);

ii) […] EUR op 27 oktober 2014 door LRM ([…] EUR) en PMV ([…] EUR);

iii) […] EUR op 28 november 2014 door LRM;

iv) […] EUR op 28 januari 2015 door LRM.

3.2. **Leningen**

(21) In het inleidingsbesluit was er twijfel of, naast de reeds genoemde leningen die nadien, zoals in overweging (20) is vermeld, in aandelenkapitaal zijn omgezet, de volgende leningen die door LRM en PMV voor […] EUR zijn toegekend, op marktvoorwaarden zijn verstrekt:

a) een door LRM op 10 en 19 februari 2014 toegekende bruglening van […] EUR, terugbetaald op 28 februari 2014 ("leningen nr. 8" en "lening nr. 9");

b) een lening van […] EUR toegekend op 16 mei 2014 door LRM ([…] EUR) en PMV ([…] EUR) ("lening nr. 10");

c) een lening van […] EUR op 29 april 2015 toegekend door LRM ("lening nr. 11");

d) een bruglening van […] EUR in juli en augustus 2015 toegekend door LRM ("lening nr. 12");

e) […] EUR van de bruglening van […] EUR die medio september 2015 is toegekend door LRM (deel van "lening nr. 13").

3.3. **De herkapitalisatieronde van november 2015**

(22) In het inleidingsbesluit was er verder twijfel of de kapitaalverhoging en de herschikking van aandeelhoudersleningen in november 2015 op marktvoorwaarden hadden plaatsgevonden. Hierbij ging het, enerzijds, om de kapitaalverhoging waarop LRM voor […] EUR heeft ingeschreven (naast de omzetting van de […] EUR van lening nr. 13) en, anderzijds, de overname door LRM van de uitstaande delen van lening nr. 10 van andere partijen en de afschrijving door LRM van delen van de hoofdsom en de rente van de leningen nrs. 10, 11 en 12.

4. **HET FAILLISSEMENT VAN DE BEGUNSTIGDE**

(23) Op 11 mei 2017 geraakte het faillissement bekend van Solarworld, de belangrijkste klant van Ducatt; de verkopen aan deze klant waren goed voor zo'n 30 % van de inkomsten van Ducatt.

(24) Vervolgens besloot de raad van bestuur van Ducatt op 20 mei 2017 de faillissementsprocedure in te leiden voor Ducatt. Ducatt werd per 20 mei 2017 in staat van faillissement verklaard door het faillissementsvonnis van de Rechtbank van Koophandel van Hasselt van 23 mei 2017; in dat vonnis werden ook drie curatoren van het faillissement aangesteld.

4.1. **Staking van de economische activiteiten en verkoop van activa van de begunstigde**

(25) Tegen juli 2017 waren alle economische activiteiten van Ducatt onherroepelijk gestaakt nadat contracten met alle arbeiders van Ducatt waren opgezegd en de productie was stopgezet ([4]).

(26) Toen er in augustus 2017 geen biedingen waren gekomen voor de verkoop van de activiteiten van Ducatt "in going concern", hebben de curatoren de activa van Ducatt die niet voor de productie dienden (meubilair, computers, reserveonderdelen, vervoersuitrusting, voorraden, verpakkingsmateriaal, schoonmaakmachines enz.) via een onlineveiling verkocht aan talrijke verschillende kopers.

(27) De belangrijkste productieactiva van Ducatt werden door Ducatt geleased van derden, die als gevolg van het faillissement van Ducatt deze productieactiva hebben gerevindiceerd. Meer bepaald heeft LRM Lease nv de bedrijfsgebouwen en een deel van de machines (productiehal met de glasoven, kantoren en logistieke gebouwen) gerevindiceerd, terwijl ING Equipment Lease, KBC Lease en ES Finance de lijnen voor de behandeling van het glas (voor glas dat uit de glasoven komt) hebben gerevindiceerd.

(28) Volgens de door België verstrekte informatie staan de productiehallen en de kantoren momenteel leeg, terwijl delen van de logistieke gebouwen als opslagruimte zijn verhuurd aan diverse logistieke ondernemingen. Het voornemen is om de productiehal samen met de kantoren te slopen, de onderliggende gronden te herontwikkelen en de gebouwen die momenteel aan logistieke ondernemingen zijn verhuurd, te behouden. De glasoven is uit de productiehal weggehaald en is ontmanteld, waarbij de stenen onderdelen van de oven via een onlineveiling aan de hoogste bieders zijn verkocht, en de overige onderdelen van de oven zijn verschroot na mislukte pogingen om deze via een onlineveiling te verkopen.

4.2. **Saldo van activa en passiva van de begunstigde en diens vereffening**

(29) België heeft aangetoond dat de passiva van Ducatt in staat van faillissement circa 33,8 miljoen EUR bedragen, waarvan de verplichtingen tegenover bevoorrechte schuldeisers (vooral personeel, sociale zekerheid, banken en leasemaatschappijen) 14,3 miljoen EUR bedragen, terwijl de activa van Ducatt in staat van faillissement circa 3,6 miljoen EUR bedragen.

(30) Voorts zou, mocht de Commissie tot de bevinding komen dat door België onrechtmatige en met de interne markt onverenigbare staatssteun aan Ducatt is verleend en zij de terugvordering van die staatssteun zou gelasten, de Belgische eis tot terugvordering van staatssteun in de faillissementsprocedure van Ducatt volgens het Belgische faillissementsrecht niet-bevoorrecht zou zijn. Aangezien activa om de bevoorrechte schuldeisers terug te betalen veruit ontoereikend zijn, bestaat er geen realistische kans dat niet-bevoorrechte vorderingen kunnen worden voldaan, zelfs niet gedeeltelijk.

(31) De onvermijdelijke vereffening van Ducatt wordt alleen vertraagd door diverse lopende juridische procedures, die verband houden met vorderingen van schuldeisers en een deel van de werknemers. De uitkomst van deze procedures zal niets afdoen aan het feit dat de bevoorrechte vorderingen hoger uitkomen dan de activa van Ducatt.

5. **CONCLUSIE**

(32) De Commissie herhaalt dat de overeenkomstig de artikelen 107 en 108 VWEU aan de Commissie verleende bevoegdheden zijn bedoeld om te voorkomen dat met de interne markt onverenigbare steun wordt toegekend. Wat terugvordering betreft, heeft het Hof van Justitie steeds verklaard dat de bevoegdheid van de Commissie om de lidstaten te gelasten door de Commissie als onverenigbaar met de interne markt beschouwde steun terug te vorderen, is bedoeld om de toestand te herstellen zoals die vóór de toekenning van de met de interne markt onverenigbare staatssteun bestond ([5]).

(33) Met andere woorden, een van de doelstellingen van het staatssteuntoezicht is te voorkomen dat onrechtmatige of met de interne markt onverenigbare staatssteun wordt toegekend. De andere doelstelling is om ervoor te zorgen dat de situatie wordt hersteld zoals die bestond vóór de door de met de interne markt onverenigbare staatssteun veroorzaakte verstoring van de mededinging.

(34) In het onderhavige geval kan niet langer steun aan Ducatt worden toegekend. Een besluit waarin wordt verklaard dat de reeds toegekende maatregelen staatssteun vormen die onverenigbaar is met de interne markt en waarin de terugvordering daarvan wordt gelast, resulteert niet in een terugvordering (terugvordering is vanzelfsprekend onmogelijk) en zou geen invloed hebben op het voldoen van de vorderingen van andere schuldeisers.

([4]) Door de specifieke kenmerken van het functioneren van de glasoven kon deze niet meteen worden afgeschakeld en moest deze geleidelijk worden afgekoeld, hetgeen een bepaalde mankracht vereiste. Daarom is een aantal arbeiders van Ducatt in dienst gehouden tot de oven begin juli 2017 volledig was afgekoeld.

([5]) Arrest van het Hof van Justitie van 14 september 1994, Spanje/Commissie, C-278/92, C-279/92 en C-280/92, ECLI:EU:C:1994:325, punt 75.

(35) Meer bepaald constateert de Commissie dat de economische activiteiten van Ducatt onomkeerbaar zijn stopgezet als gevolg van i) de opzegging van alle contracten met de arbeiders van Ducatt, van wie de meesten nu in dienst zijn bij andere werkgevers, en ii) de ontmanteling van de productiefaciliteiten van Ducatt en de verkoop van alle niet-productieactiva van Ducatt aan talrijke verschillende kopers.

(36) Voorts tekent de Commissie aan dat het belangrijkste productieactief van Ducatt — de glasoven die LRM Lease heeft gerevindiceerd — is ontmanteld en dus niet meer aan enige marktdeelnemer kan worden aangeboden, terwijl de panden die LRM Lease heeft gerevindiceerd, niet worden gebruikt voor doeleinden die verband houden met de economische activiteiten van Ducatt. Ten slotte merkt de Commissie op dat de lijnen voor de behandeling van het glas eigendom zijn van particuliere ondernemingen, die onafhankelijk zijn van Ducatt en het Vlaams Gewest, en wier bedrijfsstrategie erin bestaat activa te leasen — en niet productieactiviteiten uit te oefenen die vergelijkbaar zijn met die van Ducatt. Om de bovenstaande redenen is de Commissie van oordeel dat enige kans dat een andere onderneming de economische activiteiten van Ducatt voortzet, is uitgesloten.

(37) Voorts tekent de Commissie aan dat een terugvorderingsbevel geen invloed zou hebben op het voldoen van de staatssteunvorderingen, noch op enige andere vordering. Naar Belgisch faillissementsrecht zou de vordering om staatssteun terug te eisen in het geval van een negatief besluit van de Commissie waarin terugvordering wordt gelast, als een vordering van een niet-bevoorrechte schuldeiser worden opgenomen op de lijst van schuldvorderingen op Ducatt. De bevoorrechte vorderingen van de schuldeisers van Ducatt in de faillissementsprocedure zijn aanzienlijk hoger dan het bedrag van de activa van Ducatt in staat van faillissement. Daarom zou, zelfs al zou de Commissie tot de bevinding komen dat Ducatt onrechtmatige en met de interne markt onverenigbare staatssteun had ontvangen, de terugvordering op grond van dat besluit onmogelijk zijn en hoe dan ook niet van invloed zijn op de uitkomst van de terugbetaling van de vorderingen van de niet-bevoorrechte schuldeisers van Ducatt.

(38) De enige reden dat Ducatt blijft voortbestaan, zonder enige economische activiteit, is dat de uitkomst wordt afgewacht van diverse aanhangige juridische procedures met betrekking tot vorderingen van schuldeisers en werknemers. Zodra deze procedures zijn afgesloten, zal Ducatt onvermijdelijk worden vereffend en uit het ondernemingsregister worden geschrapt.

(39) Onder deze omstandigheden zou een besluit van de Commissie over de kwalificatie van de betrokken maatregelen als met de interne markt onverenigbare steun geen praktisch effect hebben, en is de formele onderzoekprocedure die op grond van artikel 108, lid 2, eerste alinea, VWEU ten aanzien van de betrokken maatregelen is ingeleid, zonder voorwerp geraakt,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

De procedure die op 19 mei 2016 op grond van artikel 108, lid 2, eerste alinea, VWEU ten aanzien van Ducatt nv is ingeleid, wordt bij dezen beëindigd.

Artikel 2

Dit besluit is gericht tot het Koninkrijk België.

Gedaan te Brussel, 26 mei 2020.

Voor de Commissie
Margrethe VESTAGER
Uitvoerend vicevoorzitter